

Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa 2026

7.3 Tavoitteiden asettaminen on vahvuus, tiedon hyödyntäminen vaatii systematisointia

Toimiva laadunhallinta rakentuu sellaisten varhaiskasvatukselle asetettujen tavoitteiden pohjalle, joiden tavoitteluun kaikki sitoutuvat (Karvi, 2023). Arvioinnin perusteella paikallista varhaiskasvatusta ohjaavat tavoitteet ovat pääosin selkeitä ja yhdessä määriteltyjä. Sekä johto että henkilöstö raportoivat, että organisaation arvoista ja toimintaa ohjaavista tavoitteista käydään yhteistä keskustelua. Avovastausten perusteella havaittiin, että tavoitteet miellettiin toimiviksi erityisesti silloin, kun ne olivat konkreettisia ja määrältään hallittavia ja kytkeytyivät käytännön toimintaan esimerkiksi yhteisen reflektion kautta.

Jotta tavoitteiden toteutumista voidaan seurata ja uusia kehittämistavoitteita määrittää, tarvitaan ajantasaista ja monipuolista tietoa. Noin kaksi kolmasosaa johdosta arvioi, että huoltajilta ja sidosryhmiltä kerättävää palautetta, henkilöstön itsearviointia ja organisaation omaa määrällistä tietoa hyödynnetään kehittämistyössä hyvin. Sen sijaan organisaation ulkopuolisen arviointi- ja tutkimustiedon hyödyntämisessä on tulosten perusteella kehitettävää. Tuloksia tulkittaessa on huomioitava henkilöstöryhmien erilaiset tehtävät ja vastuut. Tutkimus- ja asiantuntijatiedon hyödyntämisen voidaan ajatella kuuluvan opettajien ja johdon tehtäviin, mikä voi osaltaan selittää henkilöstön arvioiden vaihtelua. Tulokset voivat heijastaa sekä ajanpuutteeseen liittyviä haasteita että tiedon hyödyntämisen erilaisia rooleja eri henkilöstöryhmien työssä.

Avovastausten perusteella tiedon hyödyntämisen kehittämistarpeita voitiin tarkastella syvemmin ja kehittämistarpeet näyttäisivät liittyvän tiedon pirstaleisuuteen. Kerätyn tiedon hyödyllisyyttä ja merkityksellisyyttä ei johtajien mukaan aina arvioida systemaattisesti, mikä heikentää tiedon vaikuttavuutta. Tulokset osoittavat lisäksi, että käytössä olleet arviointimenetelmät olivat paikoin hajanaisia, jolloin niiden tuottama tieto jäi irralliseksi. Tulosten perusteella kerättyä tietoa ei myöskään aina hyödynnetty toiminnan kehittämiseen tai arviointituloksista ei johdettu selkeitä toimenpiteitä. Edellä mainitut tulokset nousivat esiin lisäksi aiemmassa, vuoden 2017 arvioinnissa (Mikkola ym., 2017). Laadunhallinnan näkökulmasta onkin tärkeää arvioida, millainen tieto kulloinkin tukee toiminnan kehittämistä parhaalla mahdollisella tavalla, riippumatta siitä, perustuuko tieto esimerkiksi itsearviointiin, asiakaspalautteisiin, tilastollisiin tunnuslukuihin tai tutkimus- ja arviointitietoon.

On myös hyvä muistaa, että arviointitiedon tehtävänä ei ole vain osoittaa, mitä pitää parantaa, vaan myös tuoda esiin se, mikä jo toimii. Tämä on tärkeää, jotta hyviksi koettuja käytäntöjä voidaan säilyttää ja vahvistaa, ja jotta muutokset eivät tuota heikennyksiä tai lisää turhaa kuormitusta arkeen. Näin tieto tukee tasapainoista laadunhallintaa, jossa toimintaa kehitetään sekä havaittujen kehittämistarpeiden että olemassa olevien vahvuuksien pohjalta.